

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XLV. Soc. in Religionem formandæ deliberatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

XLIV.

Charitas Ignatij, & sociorum in summa annona caritate.

Sic boni nominis auctoritate recepta Patres, iam in publico conspiciamur intercepta repetere ministeria salutis alienæ, atque etiam paulo post, maiori quam prius apud populum in gratia, & pretio esse. Ad hoc mirum quantum contulit charitas, cuius exercendæ in summis annonæ angustiis, Deus illis ardorem iniecit; nam eodem hoc anno perfrigida hieme, Romæ in vicis & compitis iacebant tristi spectaculo, dira fame enecti pauperes, ne valentes quidem insistere pedibus, ut panis tantillum, si quæ possent, sibi corrogarent. Hic Patres, qui & ipsi emendicato victitabant, inexhausta Dei opulentiâ confisi, miserorum sibi curam assumere, tollere illos ex compitis, ducere, humeris quoque impositos vestire, & domo colligere, quam tunc satis capaceam, prope turrim mali aurei incolebant. Comportatis illuc quam multos licuit tum lectis, tum ubi deerant ex palea stratis, in iis ægrotos ut commodissime potuit componere, & alij quidem illis domi adesse, abluendis, purgandis, curatione adhibenda, suggerendis necessariis; ut qui dare se Christo in illis operam certò scirent; alij per urbem de subsidio videre quod sustentandi sufficeret, in quod piorum liberalitatem exporrexerit Deus tam largiter, ut alerent supra quadringentos, atque à frigore nuditatem multorum vestitu defenderent; nec defuit, quem hæc officia inusitata pietatis, curiosus inspectantem calamitas pauperum, & ministrantium effusa alacritas tam pie afficeret, ut sibi etiam detractis vestibus, tegeter seminudos. Quæ cum faustus rumor tota late urbe differreret, Romani proceres indignum rati, cum pauci nihil habentes pares tamen fuissent tot hominibus alendis tantumdem ut minimum ab se non fieri; cepere benignius & victus, & pecuniarum stipem submittere, qua variis locis tribus millibus calamitosorum vsque ad novas fruges vita seruata est. Sed hæc leuamenta miserorum corporibus præbita, minoris fecerit, quisquis illa cum animorum auxiliis comparatit. Nam ut domum quisque in latus fuerat, ante omnia id exigebatur, ut confessione animum purgaret, excolebantur Christiana doctrinâ, & frequenti adhortatione, statisque quotidie horis ad certatum precum recitationem vnâ cogebantur. Quibus studiis assueti dum illic tenentur, eorum fructum tulere longius, sibi que impressam Christianè viuendi rationem deinceps adamarunt.

XLV.

Soc in Religionem formanda deliberatio.

Iam hac partim tam noua, & conspicua charitate; partim explorato detersis ad purum calumniis; innocentie candore; Patrum existimatio creuerat, & quidam eodem vitæ genere capti, Societatem illorum ambiebant, cum summus Pontifex significauit Ignatio velle se opera sociorum uti. Quare tempus venisse conspicatus, Societatis in Religiosum Ordinem formandæ, quam vna hucusque sociorum voluntas continebat; rem tanti ad Dei gloriam momenti, ardentissime illi commendauit, ut in id flecteret sociorum mentes, quod foret ipsi maxime acceptum. Conuocatos deinde monuit proximè instare ut iussu Pontificis seiungerentur in varios tractus, tum; Itane verò, nos, inquit, Deus miro modo, ex diuersis nationibus selectos nodo mutui amoris tam forti adstrinxerit; tantoque consensu animorum.

animorum, honoris sui destinaverit procurationi, ut longa demum post studia, & itinerum arumnas, Romam appulli dissoluamur, seiungamurque soli nullo inuicem nexu, nisi qui solet affectu volubili longinquos necere: tanti moliminis apparatu, certò mihi suggerit Deus, se maiora spectasse, ardoremque illum diuinæ gloriæ qui nos, lare, patria, bonis, ipsaque adeò iuris nostri arbitrio exiit, haudquaquam nobiscum extinctum iri, quod certè contingeret si nullus foret desiderij nostri hæres, nullus consiliorum ac vitæ superstes imitator. Huic autem malo quo pacto iri obuiam possit, nisi conueniamus in typum Religionis formatae fixum atque immobilem. Excluit nos Palæstina Deus, auxit tamen in nobis hominum iuuandorum ignem egregium, indicans, non benè voluisse nos vna prouincia circumscribi, cum ferè vbique omnia, par necessitas premiat. Cùmque hæctenus tam pauci, tam vastum ad opus non sufficeremus, videtis focios ab eo nobis subsidio transmitti. At quibus victaros conditionibus, suæ iuris & arbitrij dominos, ex nullius aptos imperio, & quàm liberè susceptum propositum, non minus liberè mutaturos? longe profecto alia est religiosi Ordinis grauitas, & potestas, autoritate Apostolica firmati; vis alia roburque membrorum corpus vnum coagmentantium, gradus subl. mior virtutis, ex certis perpetuisque regulis perfecta. Rem grandem moueri sentio, multaque & magna transuersum ventura, sed ei facile superabilia, cuius vnus confusus præsidio, nihil despondeo. Si repulsæ metu, & aduersantium incurfu gloriosis cœptis fundandæ familiæ abstitissent Patriarchæ magni Dominicus, & Franciscus, quot nunc populis beatorum, careret cœcum, quot Ecclesia filiis, quanto sapientiæ splendore, meritorum thesauris, exemplorum luce heroica, orbis egeret vniuersus. Nihil hic tantum quod timeam video, quantum quod debeam sperare, dum mente repeto quicquid Dei causa moliamur, fore nobis Christum Romæ propitium, & oppigneratam eius rei fidem ab eo nos tenere. A nobis cauendum, metuendumque solis esset, si nostris iam omnibus voto consecratis, exile id quod retinuimus libertatis nostræ residuum, ægrè, obedientiæ accessu vni capiti subderemus ex quo vnum coalescere oportet, & pendere corpus. Quæ sanè deliberatio, nostra illa veteri egeat solitudine dierum quadragenam, quibus de illa liceret cum Deo propius conferre, sed verat incertum temporis quo sumus iubente Pontifice diuidendij, & dilucidè ut reor cernitis seiunctionem hanc, propiorem fore dissolutioni, quàm arctiori, si semel discessionem fecerimus vnitati. Quare optimum videtur fore si dies aliquot ab aliis omnibus feriaros precationi totos, & spontaneis pœnis tribuamus, ad exquirendum in re tanti, quid Deo placeat à nobis potissimum fieri. Post hæc sua quisque in medium collata sententia, quid opus factu sit denique statuemus. Ad hæc nihil propius absuit quàm ut socij omnes, non consulto, sed facto opus esse statim responderint, tum rationibus Ignatij permoti, tum sua illa iam præoccupati consensione mutua, & ardore diu confirmato diuinæ charitatis. Collegere se tamen per aliquot dies, tum concordibus animis inter eos

conuenit, de Societate eatenus libera certis deinceps legibus in Religiosum Ordinem formanda, & hic rediit cunctis sensus intimæ voluptatis quo delibuti olim Parisiis fuerant, cum huius quam nunc attollere decernebant Societatis ponerent fundamentum: quod verò totum iis diem conderent auxilia proximis præbenda, statas quot noctibus sibi horas legere, quibus Societatis rudimenta partèsq̃ illius præcipuas communi suffragio designarent, quæ tranquilla per noctem deliberatio menses tres tenuit. Ac ne in semel iam decretis, sententiæ denuo vacillarent, deliberandi modus hic obseruatus est vt procederetur his tribus gradibus, meditatione, Consilio, & Decreto. Posita ergo in medio, re deliberanda, quisque illam seorsum secum coram Deo statuebat, omni que versus illam affectu seposito cernebat velut alienam, nihilque ad se spectantem, ita semoto proprii instinctus pondere, quod fere mentis iudicium deprimit; eminebat ratio sui potens, & domina, ad perspicendum, eligendumque quod optimum foret. Sic autem apud se meditata, fas non erat communicare cum alio, ne ius rationi auctoritas diceret. Postmodum verò vbi conuenissent, suam quisque edebat sententiam, quæ in partem omnem versata, cum in aliquid certi constitisset, tunc committebatur suffragiis, & eorum assensu stabiliebatur. Sic ab Ignatio posita, communibus semper omnium votis probata sunt, vno tantum, atque vna in re excepto Bobadilla, qui munus tradendæ pueris Christianæ Doctrinæ voto nunquam adstringi voluit, cæteris licet id expetentibus; quare illi magis, quam rationibus illius deferri placuit, nec Societatem ei officio strictius quam ad alia obligari. Non vitauit tamen Bobadilla, hac etiam in re, pertinaciæ notam quandam, quod cum in grande incommodum videretur cessurum, si quod alij censuissent, obstinato magis vnius iudicio quam rationibus irritum fieret; decretum ab iis est, vno contra omnium assensum, animum obfirmante, cassum fore ac nullum eius suffragium. In hunc modum formatum Societatis institutum (de quo explicatius sequenti libro) ab Cardinali Gaspare Contareno Ignatii nomine, Paulo tertio Pontifici offertur, excipiturque admodum clementer, & retractandum committitur Sacri Palatii Magistro F. Thomæ Badia, qui postea fuit S. Syluestri Cardinalis. Is vero bimestri examine diligentius perspectum, omni que ex parte laudatum, Pontifici retulit cum summa illius approbatione; legit nihilominus illud idem ipsemet Pontifex, non vulgari accuratone, & luce à Deo perspicaci auctus cum rerum eximie gerendarum non ambigua semina in eo comperisset, *digitus Dei hic est*, inquit, & viuæ vocis oraculo probauit Tybure Septemb. 3. an. 1539.

XLVI.
Societ. Iesu
authoritate
Apostolica in
Religionem
formatur.

Sed probatio hæc vt Apostolica confirmatione sanciretur, & deinceps petitum, & diu multumque in eo laboratum; nam etsi faueret Ignatio Pontifex, sed hac lege, vt Cardinales tres auctores fierent, magnæ quidem illi ac seuerioris prudentiæ, flectique difficilis. Cuius primum in manus negotium venit, aduersaturus certo creditus est, nisi recta in Deum id tenderet. Erat enim is Bartholomæus Guidiccionius, vir integerrimus, & peritissimus